

hvor man skulle tro, at det var nemt at udvide demokratiet, for det er vores egen arbejdsplads, og derfor er det nemmere at lave demokrati dér end på en privat arbejdsplads, men det er desværre ikke sådan, at man altid kan sige, at medarbejderindflydelse er mere udviklet på den offentlige end på den private arbejdsplads. Det burde der gøres noget ved.

Det andet hovedredskab er for os brugerne, det at give dem mere indflydelse, fortsætte og styrke udviklingen samt måske give dem reel indflydelse, selv om vi i dag hører, at man siger: Dér går grænsen. Men vi skal jo begynde at tænke mere på, hvordan vi får brugerindflydelse dér, hvor det ikke er så oplagt. Det traditionelle eksempel er sygehusene, hvor brugerne kun er så kort tid som overhovedet muligt, og hvor de typisk er i en tilstand, hvor de ikke er i stand til at udvikle ret meget demokratisk indflydelse. Dér har vi brug for nogle andre mekanismer.

Grundlæggende mener vi i Enhedslisten, at vi ved at sammenkoble ansatte og brugerne faktisk finder dem, der ved, hvad der er galt, og hvad der kan gøres. De har nogle gange modsatrettede interesser: Brugerne vil gerne have længere åbningstid; de ansatte er interesseret i at komme tidligt hjem til deres børn. Men det, at vi får kendskab til de modsætninger og den viden, de to grupper hver især har, er måske nok den mest effektive måde til også at finde de mest hensigtsmæssige løsninger. Det vil sige få en direkte dialog, hvor begge parter har direkte indflydelse.

Vi tror, at et af de vigtigste instrumenter til at udvikle demokratiet i den kommunale sektor er, at vi får mere brugerindflydelse, mere indflydelse til de ansatte og demokrati på arbejdspladsen.

Vi erkender, at der er meget udmærket undervejs: bestyrelser, brugerundersøgelser, som i den her forbindelse også er et redskab, bedre information til borgerne er også udmærket. Og dette støtter vi. Muligheden for frit valg støtter vi også som et af redskaberne, men ikke på samme måde som de borgerlige, der er markedsfikserede og tror, at alt skal styres som ude på det private marked. For vores vedkommende er det ikke som et styringsinstrument, men som individets ret til i en given situation at kunne vælge en anden institution, vælge en anden løsning, hvor der måtte være gode grunde til det.

Der skal eksperimenteres med lokalområdets indflydelse, bydelsråd og lokalråd, og der skal

eksperimenteres med direkte valg f.eks. til HT. Hvis vi nu ikke får det store, store amt, og det kan der være mange gode grunde til at vi ikke gør, så har vi jo et demokratiproblem i HT, som måske kunne løses ved direkte valg. Tilsvarende burde vi faktisk allerede her til efteråret have indført direkte valg til Hovedstadens Sygefællesskab, sådan at vi i hvert fald havde et demokratisk valgt organ, indtil der kommer en amtslig løsning.

Men altså helt generelt: Dialog i styringen, så meget indflydelse som muligt skal lægges ud og være decentral. Det er sådan set dér, vi mener, at der er brug for at tage flere debatter og træffe flere beslutninger.

Man kunne tilføje, at der også er brug for tid. Det at give mere tid ude i kommunerne og ude på institutionerne er måske et område, som vi slet ikke har diskuteret nok. I dag fokuseres der i utrolig grad på effektivisering, men i service-sektoren, som vi snakker om, er det jo faktisk i lige så høj grad tid til samtale, tid til dialog, der er brug for.

Vi er enige i, at der selvfølgelig også er brug for at kigge på demokratiet på det formelle niveau: i kommunalbestyrelserne, mindretallets muligheder for at blive valgt, små byrådsgruppers mulighed for at arbejde osv. Vi støtter også de ting, der er fremme om åbne udvalgsdagsordener osv.

Jeg vil slutte af med at sige lidt om forholdet mellem stat og kommune, hvor vi sådan set mener, at vi på den ene side skal have den størst mulige decentralisering, udvikling af det lokale demokrati, men på den anden side må vi ikke lade borgerne ude omkring være alene.

Derfor er det andet ben – det, der kort står noget om i redegørelsen, om at der skal ske en fastlæggelse af nogle rammekrav – noget, hvor vi godt vil gå meget videre for at få defineret borgernes rettigheder, sådan at man faktisk får præciseret rettighederne, f.eks. får ret til plads i en daginstitution, når barnet er et år, gerne lige så snart behovet er der, får behandling inden for nogle afgrænsede tidsrum osv.; altså nogle rettigheder, som hver enkelt borger i landet har, uanset hvor i landet man befinder sig, og så sammenkoble det med størst muligt demokrati og decentralisering, hvad angår løsningen af de serviceopgaver, vi har lagt ud.

Addi Andersen (CD):

Indenrigsministeren skal have tak for denne redegørelse, fordi det er et område, der hele